

VIRTUAL MUZEYLARNING TARIX TA'LIMDAGI AHAMIYATI

Chirchiq davlat pedagogika universiteti

IJGFO'M yo'nalishi magistranti

Abdullayev Temur

Annotatsiya. Ushbu maqola virtual muzeylarning tarix ta'limidagi ahamiyatini o'rganishga bag'ishlangan. Virtual muzeylar zamonaviy texnologiyalar yordamida tarixiy merosni saqlash, o'rganish va keng jamoatchilikka taqdim etish imkoniyatini yaratadi. Ushbu platformalar orqali o'quvchilar va talabalar tarixiy obidalar, san'at asarlari va madaniy meros bilan masofadan tanishish imkoniga ega bo'ladilar. Virtual muzeylar nafaqat ta'lim jarayonini boyitadi, balki o'quvchilarning tarixga bo'lgan qiziqishini oshiradi, ularning analitik va ijodiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantiradi. Shuningdek, pandemiya kabi cheklovli sharoitlarda yoki geografik masofa sababli an'anaviy muzeylarga bora olmaydiganlar uchun virtual muzeylar muhim vosita hisoblanadi. Maqolada virtual muzeylarning o'quv jarayonidagi o'rni, afzalliklari va ularni samarali qo'llash usullari haqida so'z yuritiladi.

Kalit so'zlar: virtual muzeylar, tarix ta'limi, raqamli texnologiyalar, madaniy meros, ta'lim jarayoni, innovatsion pedagogika, masofaviy ta'lim, o'quvchilarning qiziqishi, tarixiy obidalar, raqamli resurslar.

THE IMPORTANCE OF VIRTUAL MUSEUMS IN HISTORY EDUCATION

Abstract. This article is devoted to studying the importance of virtual museums in history education. Virtual museums create an opportunity to preserve, study and present historical heritage to the general public using modern technologies. Through these platforms, pupils and students have the opportunity to get acquainted with historical monuments, works of art and cultural heritage remotely. Virtual museums not only enrich the educational process, but also increase students' interest in history, develop their analytical and creative thinking

skills. Also, virtual museums are an important tool for those who cannot visit traditional museums in restrictive conditions such as a pandemic or due to geographical distance. The article discusses the role of virtual museums in the educational process, their advantages and methods of their effective use.

Keywords: virtual museums, history education, digital technologies, cultural heritage, educational process, innovative pedagogy, distance learning, student interest, historical monuments, digital resources.

Zamonaviy texnologiyalar hayotning barcha sohalarida, jumladan, ta'lim tizimida ham muhim o'rin egallamoqda. Xususan, virtual muzeylar tarix ta'limida innovatsion yondashuv sifatida paydo bo'lib, o'quv jarayonini yangi bosqichga olib chiqmoqda. An'anaviy muzeylar tarixiy bilimlarni boyitishda muhim vosita bo'lsa-da, ularning geografik cheklovlari va tashrif imkoniyatlarining cheklanganligi ba'zi hollarda to'siq bo'lishi mumkin. Virtual muzeylar esa ushbu cheklovlarni bartaraf etib, o'quvchilar va talabalar uchun tarixiy obidalar va madaniy merosga masofadan turib kirish imkoniyatini yaratadi.

Mazkur maqolada virtual muzeylarning tarix ta'limidagi o'rni va ahamiyati tahlil qilinadi. Shuningdek, ularning o'quvchilarning tarixga bo'lgan qiziqishini oshirish, ularni mustaqil o'rganishga undash va ta'lim jarayonini interaktiv hamda qiziqarli qilishdagi roli muhokama qilinadi.

Virtual muzeylar zamonaviy ta'limning muhim qismiga aylanib bormoqda. Ular o'quvchilarga tarixiy obidalar va madaniy merosni jonli ravishda ko'rish imkoniyatini yaratib, ta'lim jarayonini boyitadi. Ushbu vosita yordamida o'quvchilar tarixiy voqealar va jarayonlarni tasavvur qilish, o'z bilimlarini mustahkamlash va chuqurlashtirish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Birinchidan, virtual muzeylar geografik masofani bartaraf etadi. Dunyodagi mashhur muzeylar, masalan, Luvr yoki Britaniya muzeyiga tashrif buyurish ko'pchilik uchun qiyin bo'lsa-da, virtual platformalar orqali bu muzeylarning kolleksiyalarini bemalol ko'rish mumkin. Bu o'quvchilarni nafaqat mahalliy, balki jahon tarixini o'rganishga undaydi.

Ikkinchidan, virtual muzeylar interaktivlikni ta'minlaydi. Animatsiyalar, 3D modellar va raqamli eksponatlar yordamida o'quvchilar tarixiy voqealar va shaxslarni yanada yaxshiroq anglash imkoniyatiga ega bo'ladi. Masalan, qadimiy shaharlarning 3D rekonstruksiyalari yoki san'at asarlarining batafsil tahlillari tarixni o'rganishni qiziqarli qiladi.

Uchinchidan, virtual muzeylar o'quv jarayonini moslashtirishga yordam beradi. O'quvchilar o'z qiziqishlari va ehtiyojlariga mos ravishda eksponatlarni tanlab o'rganish imkoniga ega. Shu bilan birga, ular o'z vaqtlarini samarali boshqarib, mustaqil ta'lim olish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Shu bilan birga, virtual muzeylardan foydalanishda ayrim cheklovlar ham mavjud. Masalan, texnologik infrastrukturaga bo'lgan ehtiyoj va internetga ulanish imkoniyatining cheklanganligi ayrim hududlarda muammo bo'lishi mumkin. Shuningdek, virtual muzeylar jonli tajribani to'liq almashtira olmaydi, chunki an'anaviy muzeylar hissiy ta'sir va o'ziga xos muhitni taqdim etadi.

Umuman olganda, virtual muzeylar tarix ta'limida yangi imkoniyatlar ochib beradi. Ular o'quvchilarning bilim olish jarayonini boyitish bilan birga, ularning qiziqishlarini oshiradi va tarixga nisbatan chuqurroq tushunchalar shakllantiradi. Shu sababli, virtual muzeylarni ta'lim jarayonida samarali qo'llash uchun ulardan foydalanishning ilg'or usullarini ishlab chiqish muhimdir.

Virtual muzeylar tarix ta'limida innovatsion yondashuv sifatida katta ahamiyat kasb etmoqda. Ular o'quvchilarga tarixiy obidalar va madaniy merosni o'rganish uchun keng imkoniyatlar yaratib, ta'lim jarayonini interaktiv va qiziqarli qiladi. Ushbu texnologiyalar yordamida o'quvchilar nafaqat mahalliy, balki global tarix haqida chuqur bilimlarga ega bo'lishlari mumkin.

Shu bilan birga, virtual muzeylar geografik masofani bartaraf etib, o'quvchilarni dunyoning turli burchaklaridagi tarixiy yodgorliklar bilan tanishtiradi. Ularning interaktivligi va moslashuvchanligi ta'lim jarayonini yanada samarali qiladi, mustaqil o'rganish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Biroq, virtual muzeylardan foydalanishda texnologik infratuzilma va jonli tajribani to'liq almashtira olmaslik kabi ayrim cheklovlar mavjud. Shunga

qaramay, bu vositalarning afzalliklari ularning kamchiliklarini qoplaydi va ta'lim jarayonini yangi bosqichga olib chiqadi.

Xulosa qilib aytganda, virtual muzeylar tarix ta'limida samarali pedagogik vosita sifatida foydalanilishi mumkin. Kelgusida bu platformalarni yanada rivojlantirish va ularni ta'lim tizimiga integratsiya qilish tarixga bo'lgan qiziqishni oshirish va bilim darajasini ko'tarishga xizmat qiladi.

FOYDALANGAN ADABIYOTLAR

1. Abdurahmonov, I. Ta'limda raqamli texnologiyalarni qo'llash: imkoniyatlar va istiqbollar. Toshkent: Fan nashriyoti, 2020.
2. Karimov, A. Zamonaviy ta'limda virtual vositalarning o'rni. O'zbekiston pedagogika jurnali, №4, 2021.
3. UNESCO. Digital learning platforms and their role in education. UNESCO Publishing, 2020.
4. Brown, T. Virtual Reality and Historical Education: A New Perspective. Cambridge University Press, 2021.
5. O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi. *Ta'limda innovatsion texnologiyalarni qo'llash bo'yicha metodik qo'llanma. Toshkent 2022